

Тема «Рентна плата»*

План

1. Складові рентної плати
2. Платники рентної плати
3. Порядок подання податкової декларації та сплати рентної плати

Ключові терміни: рентна плата, надра, корисні копалини, спеціальне використання води, радіочастотний ресурс, лісові ресурси, платник, податковий період.

*З актуальною редакцією Податкового кодексу України можна ознайомитися за посиланням :

zakon.rada.gov.ua

1. Складові рентної плати

Встановлюючи систему платежів за спеціальне використання природних ресурсів, держава на сучасному етапі керується, насамперед, інтересами збереження якості навколишнього природного середовища, стимулювання раціонального природокористування, а також потребами бюджету.

Рентна плата складається з рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин; рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин; рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України; рентної плати за спеціальне використання води; рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів; рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.

2. Платники рентної плати

Платниками рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин є суб'єкти господарювання, у тому числі громадяни України, іноземці та особи без громадянства, зареєстровані

відповідно до закону як підприємці, які набули права користування об'єктом (ділянкою) надр на підставі отриманих спеціальних дозволів на користування надрами (далі – спеціальний дозвіл) в межах конкретних ділянок надр з метою провадження господарської діяльності з видобування корисних копалин, у тому числі під час геологічного вивчення (або геологічного вивчення з подальшою дослідно-промисловою розробкою) в межах зазначених у таких спеціальних дозволах об'єктах (ділянках) надр.

Платниками **рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин**, є юридичні та фізичні особи - суб'єкти господарювання, які використовують у межах території України ділянки надр для:

- зберігання природного газу, нафти, газоподібних та інших рідких нафтопродуктів;

- витримування виноматеріалів, виробництва і зберігання винопродукції; вирощування грибів, овочів, квітів та інших рослин;

- зберігання харчових продуктів, промислових та інших товарів, речовин і матеріалів;

- провадження інших видів господарської діяльності.

При цьому не є платниками рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, військові частини, заклади, установи і організації Збройних Сил України та інші військові формування, утворені відповідно до закону, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету.

Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, не справляється:

- за використання транспортних тунелів та інших підземних комунікацій, колекторно-дренажних систем та об'єктів міського комунального господарства;

за використання підземних споруд на глибині не більш як 20 метрів, збудованих відкритим способом без засипання або з подальшим ґрунтовим засипанням.

Об'єктом оподаткування рентною платою за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, є обсяг підземного простору (ділянки) надр:

для зберігання природного газу та газоподібних продуктів - активний об'єм зберігання газу в пористих чи тріщинуватих геологічних утвореннях (пластах-колекторах);

для зберігання нафти та інших рідких нафтопродуктів - об'єм спеціально створених та існуючих гірничих виробок (відпрацьованих і пристосованих), а також природних порожнин (печер);

для витримування виноматеріалів, виробництва і зберігання винопродукції, вирощування грибів, овочів, квітів та інших рослин, зберігання харчових продуктів, промислових та інших товарів, речовин і матеріалів, провадження інших видів господарської діяльності - площа підземного простору, що надана у користування в спеціально створених та існуючих гірничих виробках (відпрацьованих і пристосованих), а також природних порожнинах (печерах).

Платниками рентної плати за спеціальне використання води є:

первинні водокористувачі – суб'єкти господарювання незалежно від форми власності: юридичні особи, їх філії, відділення, представництва, інші відокремлені підрозділи без утворення юридичної особи, постійні представництва нерезидентів, а також фізичні особи – підприємці, які використовують та/або передають вторинним водокористувачам воду, отриману шляхом забору води з водних об'єктів;

суб'єкти господарювання незалежно від форми власності: юридичні особи, їх філії, відділення, представництва, інші відокремлені підрозділи без утворення юридичної особи, постійні представництва нерезидентів, а також

фізичні особи – підприємці, які використовують воду для потреб гідроенергетики, водного транспорту і рибництва.

Об'єктом оподаткування рентною платою є фактичний обсяг води, який використовують водокористувачі. Водокористувачі самостійно обчислюють рентну плату за спеціальне використання води та за спеціальне використання води для потреб гідроенергетики і рибництва щокварталу нарастаючим підсумком з початку року, а за спеціальне використання води для потреб водного транспорту - починаючи з першого півріччя поточного року, у якому було здійснено таке використання.

Обсяг фактично використаної води обчислюється водокористувачами самостійно на підставі даних первинного обліку згідно з показаннями вимірювальних приладів.

За відсутності вимірювальних приладів обсяг фактично використаної води визначається водокористувачем за технологічними даними (тривалість роботи агрегатів, обсяг виробленої продукції чи наданих послуг, витрати електроенергії, пропускна спроможність водопровідних труб за одиницю часу тощо). У разі відсутності вимірювальних приладів, якщо можливість їх встановлення існує, рентна плата сплачується **у двократному розмірі**.

Обсяг фактично використаної води на державних системах у зрошувальному землеробстві визначають органи водного господарства.

У разі **перевищення** водокористувачами встановленого **річного ліміту** використання води рентна плата обчислюється і сплачується у **п'ятикратному розмірі** виходячи з фактичних обсягів використаної води понад встановлений ліміт використання води, ставок рентної плати та коефіцієнтів.

Платниками **рентної плати за користування радіочастотним ресурсом** України є загальні користувачі радіочастотного ресурсу України, визначені законодавством про радіочастотний ресурс, яким надано право

користуватися радіочастотним ресурсом України в межах виділеної частини смуг радіочастот загального користування на підставі:

ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України;

ліцензії на мовлення та дозволу на експлуатацію радіоелектронного засобу та випромінювального пристрою;

дозволу на експлуатацію радіоелектронного засобу та випромінювального пристрою, отриманого на підставі договору з власником ліцензії на мовлення;

дозволу на експлуатацію радіоелектронного засобу та випромінювального пристрою.

Платниками рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів є лісокористувачі - юридичні особи, їх філії, відділення, інші відокремлені підрозділи, що не мають статусу юридичної особи, постійні представництва нерезидентів, які отримують доходи з джерел їх походження з України або виконують агентські (представницькі) функції стосовно таких нерезидентів або їх засновників, фізичні особи (крім фізичних осіб, які мають право безоплатно без видачі спеціального дозволу використовувати лісові ресурси відповідно до лісового законодавства), а також фізичні особи - підприємці, які здійснюють спеціальне використання лісових ресурсів на підставі спеціального дозволу (лісорубного квитка або лісового квитка) або відповідно до умов договору довгострокового тимчасового користування лісами.

Платниками рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України є суб'єкти господарювання, які експлуатують об'єкти магістральних трубопроводів та надають (організують) послуги з транспортування (переміщення) вантажу трубопроводами України.

3. Порядок подання податкової декларації та сплати рентної плати

Базовий податковий (звітний) період для рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин дорівнює календарному кварталу, а для рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин за видобування нафти, конденсату, природного газу, у тому числі газу, розчиненого у нафті (нафтового (попутного) газу), етану, пропану, бутану, рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України та рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України, дорівнює календарному місяцю.

Базовий податковий (звітний) період для рентної плати за спеціальне використання води (далі – рентна плата) дорівнює календарному кварталу.

Податкові декларації з рентної плати подаються платниками до контролюючих органів протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) кварталу за місцем податкової реєстрації.

Подання податкової звітності з рентної плати передбачено за місцезнаходженням водних об'єктів або об'єктів, які пов'язані з оподаткуванням або через які провадиться діяльність з використанням обсягів води, отриманих шляхом забору з таких водних об'єктів.

Сума податкових зобов'язань з рентної плати, визначена у податковій декларації за податковий (звітний) квартал, сплачується платником до бюджету протягом 10 календарних днів після закінчення граничного строку подання такої податкової декларації.

Слід зазначити, що платники рентної плати подають одночасно з податковими деклараціями контролюючим органам копії, зокрема дозволу на спеціальне водокористування та статистичної звітності про використання води.

Базовий податковий (звітний) період для рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України дорівнює календарному місяцю.

Платник рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) місяця, подає до контролюючого органу за місцем податкової реєстрації податкову декларацію з рентної плати та додаток з рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України.

Сума податкових зобов'язань з рентної плати, визначена у податковій декларації за податковий (звітний) місяць, сплачується платником до бюджету протягом 10 календарних днів після закінчення граничного строку подання такої податкової декларації.

Базовий податковий (звітний) період для рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів дорівнює календарному кварталу.

Платник рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) кварталу, подає до контролюючого органу за місцезнаходженням лісової ділянки податкову декларацію з рентної плати та додаток з рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів.

Лісокористувачі щокварталу складають податкову декларацію з рентної плати та сплачують рівними частинами від суми рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів, зазначеної в отриманих лісорубних квитках (спеціальних дозволах), протягом 10 календарних днів після закінчення граничного строку подання податкової декларації, виданих у відповідному календарному році.

Контрольні питання для самоконтролю:

1. Назвати складові частини рентної плати.
2. Хто є платниками рентної плати?

3. В якому розмірі і за яких умов застосовуються підвищуючі коефіцієнти при справлянні рентної плати за спеціальне використання води?
4. Що є об'єктом оподаткування рентною платою за спеціальне використання води?
5. Назвати граничний строк сплати до бюджету рентної плати.

Література до теми:

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року, №254/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30. — Ст. 141
2. Податковий кодекс України: ЗУ N 2755-VI від 2 грудня 2010 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>
3. Бюджетний кодекс від 8 липня 2010 року N 2456-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 50-51, ст.572.
4. Господарський Кодекс України від 16 січня 2003 року N 436-IV.// Відомості Верховної Ради (ВВР), 2003, N 18, N 19-20, N 21-22, ст.144.
5. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року N 435-IV // Відомості Верховної Ради. –2003. – №40. – Ст. 356.